

Başvuru Numarası : 2024/786
Toplantı Tarihi/Sayısı : 03.10.2024/51
Karar Numarası : 2024/1052
Başvuran : 1- H.P.K.
: 2- A.S. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, sürekli görev yolluğunun ödenmemesi nedeniyle mağduriyet yaşandığı iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuranlar; 2020 yılında Isparta Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğündeolarak görev yapmakta iken A.S.K'nın Burdur'a atandığını, Harcırah Kanunu'nun 9'uncu maddesinde yer alan düzenlemelere aykırı olarak Isparta-Burdur sürekli görev yolluğu olan 985,00 TL tutarındaki bedelin 2020 yılından bu yana ödenmediğini ve bu nedenle dava açmak zorunda kaldıklarını, İdarenin açıkça hukuka aykırı işlem yaptığını, İdarenin müracaat edildiğinde sürekli görev yolluğunu mevzuat gereğince ödemek zorunda olduğunu, etkili başvuru hakkının zedelendiğini, dava masrafları ve davalı İdarenin vekâlet ücreti olan 10.500,00 TL tutarındaki bedelin kendilerine yükletildiğini iddia etmekte ve hükmedilen dava masrafları ile vekâlet ücretinin kaldırılarak mağduriyetin giderilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. ..."

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.”

6. 6701 sayılı Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

“(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ...”

7. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(…)”

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(…)”

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40’inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

9. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir.”

10. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak

ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Bununla birlikte başvuru; Isparta Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğündeolarak görev yapan A.S.K.'nın Burdur'a atandığı, Harcırah Kanunu'na aykırı olarak Isparta-Burdur sürekli görev yolluğu olan 985,00 TL tutarındaki bedelin 2020 yılından bu yana ödenmediği, İdarenin hukuka aykırı işlem yaptığı ve bu nedenle başvuruların dava açmak zorunda kaldığı, dava masrafları ve vekâlet ücreti olan 10.500,00 TL tutarındaki bedelin başvurulara yükletildiği iddialarıyla vekâlet ücretinin kaldırılması ve mağduriyetin giderilmesi talebine ilişkindir.

14. Başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesi neticesinde; A.S.K.'nın söz konusu iddialarının temelini oluşturan Isparta 2. İdare Mahkemesinde açtığı manevi tazminat davasında Mahkemenin; davaya konu manevi tazminat isteminin dayanağı olan Isparta 1. İdare Mahkemesinin 5/3/2021 tarihli ve E: 2021/...., K: 2021/.... sayılı karar ile "davanın incelenmeksizin reddi" yönünde karar verildiği, dolayısıyla başvuranın manevi yönden zarar görmesi sonucunu doğuracak nitelikte olmadığı sonucuna ulaşıldığı, Isparta 1. İdare Mahkemesinin kararının uygulanmaması nedeniyle oluşan bir zarardan söz edilemeyeceğinden başvuranın tazminat isteminin kabulüne hukuken olanak bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

15. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

16. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesinde ise, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmediği hüküm altına alınmıştır.

17. Bu itibarla, A.S.K.'nın Isparta-Burdur arası sürekli görev yolluğu tutarı olan 985,00 TL tutarındaki bedelin 2020 yılından bu yana ödenmediği iddiasına istinaden açılan davada aleyhe hükmedilen dava masrafları ve davalı İdarenin vekâlet ücreti olan 10.500,00 TL tutarındaki bedelin kaldırılması talebinin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu ve Kurumun görev alanına girmediği değerlendirilmektedir.

18. Öte yandan, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, ulusal önleme mekanizması kapsamında veya ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişinin Kuruma başvurabileceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, Kuruma yapılan başvurularda kişilerin, doğrudan veya dolaylı olarak zarar gördüğü iddiasının bulunması, başka bir ifadeyle mağdur sıfatını haiz olması gerekmektedir. Başvuru dilekçesinde imzası bulunan H.P.K.'nin ise başvuru konusu açısından somut bir şekilde zarar gördüğüne dair herhangi bir iddiasının bulunmadığı anlaşılmıştır.

19. Başvuru dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde; başvuranlardan H.P.K.'nin mağdur sıfatını haiz olmadığı; başvuranlardan A.S.K. bakımından ise başvuru konusu mahkeme kararında aleyhine hükmedilen dava masrafları ve vekalet ücretinin kaldırılması talebinin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu; 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesi ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre başvurunun

inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

3/10/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye